

Auer, Peter/Baßler, Harald (Hrsg.) (2007): *Reden und Schreiben in der Wissenschaft*, Frankfurt/New York, Campus

Son yıllarda bilimsel kongre ve sempozyumlarda PowerPoint programı ile yapılan sunumlarının yaygınlaşması bilimsel söylemde ne tarz bir değişim-dönüşüme işaret eder? Söz konusu olan yalnızca biçimsel-biçemsel bir dönüşüm müdür yoksa bilgi içeriğindeki bir dönüşümden de bahsedebilir miyiz? Özellikle iş dünyasında PowerPoint sunumlarındaki artış, bu gelişmeyi tetiklemiş ve bilimsel söylemde yeni bir türün (Gattung) doğuşuna aracılık etmiş olabilir mi? Peki bilimsel metinlerin biçiminde son elli yılda gözlemlenen resmîyetten uzak ve konunun uzmanı olmayanlar için de anlaşılır nitelikte bir dil kullanımı (Informalität) olgusu, bilimsel bilginin halka açılmasını, diğer bir deyişle demokratikleşmesini müjdeliyor olabilir mi bize? Bunlar elimizdeki kitapta yer alan makalelerde ele alınan konulara yalnızca birkaç örnek... Almanya'da Freiburg Üniversitesi'nde öğretim üyesi olan Prof. Dr. Peter Auer ile Dr. Harald Baßler tarafından yayıma hazırlanan kitap, adından da anlaşılacağı gibi bilimsel bilginin yazılı ve sözlü olarak nasıl hayata geçirildiğini ve söylem topluluğunun diğer üyeleri arasında dolaşıma sokulduğunu ele alıyor.

Kitap toplam on makaleden oluşuyor. Kitabın sonunda verilen bilgilerden, yazarların hepsinin çeşitli üniversitelerde dilbilim alanında faaliyet gösteren bilim insanları olduğunu öğreniyoruz. Makaleler yayıma hazırlayanlar tarafından üç alt başlıkta sunulmuş. Diğer bir deyişle kitap üç bölümden oluşuyor. Birinci bölüm giriş niteliği taşıyor ve ilk makalede bilimsel biçeme ilişkin olduğu düşünülen kesinlik, nesnellik gibi özelliklerin varlığı örnekler üzerinden sorgulanıyor. Bunun yanı sıra, bilimsel bilginin üretim ve paylaşım amacıyla dilselleştirilmesinde söylem topluluğunun ne ölçüde rol oynadığı gibi sorular yanıtlanıyor. Bu bölümde Almanya'da bilimsel söylemin tarihsel gelişiminin ele alan bir makale daha yer alıyor. İkinci bölüm ise bilimsel söyleme ait türler mercek altına alınıyor. Bu bölümde bilimsel bir metin türü olarak makaleyi ve özü (Abstract) ele alan bir çalışmanın yanı sıra diğer çalışmalarda bilimsel metin-bilimsel söylem çözümlerinde artık sözlü

metinlerin de araştırma nesnesi olarak ele alındığını görüyoruz. Birinin yola çıkış noktası, anadili İngilizce olan ve olmayan bilim insanlarının kongre ve sempozyum bildirilerindeki biçimsel farklar, diğerinki ise kongre ve sempozyumlarda sunulan bildirilerin ardından sunumu yapan kişi-katılımcılar-oturum başkanı üçgeninde yürütülen sözlü tartışmalar olan iki makale bunun kanıtı niteliğindedir. Yine bu bölümde kongre ve sempozyumlarda yapılan *PowerPoint* sunumlarının artık başlı başına bir metin türü olarak ele alınıp alınamayacağını sorgulayan bir makale yer almaktadır. Son bölümde ise bilimsel metinlerin biçiminde coğrafyadan coğrafyaya farklılıklar görülüp görülmediği sorusuna yanıt oluşturabilecek nitelikte çalışmalar yer alıyor. Bu bölümdeki üç makalelerin bütüncelerini bir arada değerlendirdiğimizde İngiltere, Fransa, İtalya ve Doğu Avrupa ile Rusya'da üretilmiş bilimsel metinlerin biçim açısından aynılık ve farklılıkları hakkında bilgi edinebiliyoruz. Elimizdeki kitap, 1960'larda Anadili İngilizce olan ve olmayan üniversite öğrencilerinin ödevlerindeki biçimsel farklılıkları araştırmakla başlanan dilbilimsel bilimsel metin çözümlerinin günümüzde vardığı nokta hakkında fikir sahibi olmamızı sağlıyor. Bu yüzden söz konusu alanda çalışmalar yapmayı düşünen araştırmacılar için yararlı bir kaynak niteliğindedir.